

2021 m. spalio 28 d.

**Lietuvos Respublikos
Finansų ministerijai**

El. paštu: finmin@finmin.lt;
Jolanta.Poskeviciene@finmin.lt

Dėl Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3, 27, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 43, 53, 54, 55, 58¹, 59 straipsnių, II skyriaus penktojo skirsnio pakeitimo, 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir įstatymo papildymo 4 priedu įstatymo projekto

Susipažinę su Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3, 27, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 43, 53, 54, 55, 58¹, 59 straipsnių, II skyriaus penktojo skirsnio pakeitimo, 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir įstatymo papildymo 4 priedu įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas), pateikiame savo pastabas bei pasiūlymus.

Projekte numatoma panaikinti 40 straipsnio nuostatas dėl akcizų lengvatos taikymo didesnės koncentracijos biodegalų ir mineralinių degalų mišiniams, atitinkantiems ES patvirtintus standartus. Tai paliestų tokius produktus kaip E85 (banzino ir 85 % bioetanolio mišinys) bei B100 (100 % biodyzelias) Šiuo metu, taikant šią lengvatą, tokie produktai turi galimybę su savo kaina išlikti rinkoje. Tačiau, panaikinus lengvatą, jų kaina žymiai viršys mineralinių degalų kainą, dėl ko, faktiškai, neliks galimybės prekiauti tokiais produktais.

Pastaruoju metu Lietuva yra išsikėlusį ambicingus tikslus siekti ES deklaruotus „Green Deal“ politikos reikalavimus. Transportas yra viena iš problematiškiausių sričių siekiant šių tikslų ir, didėjant degalų vartojimui, šios problemos toliau auga. Alternatyvių degalų įstatyme nustatytas tikslas – mažinti transporto sektoriaus poveikį klimato kaitai ir aplinkos oro taršai, siekiant, kad 2030 metais atsinaujinančių energijos išteklių dalis transporto sektoriuje, palyginti su bendruoju galutiniu energijos suvartojimu transporto sektoriuje, sudarytų ne mažiau kaip 15 procentų. Šis tikslas yra didesnis nei reikalauja ES direktyvos. Tačiau šiai dienai atsinaujinančių išteklių dalis transporte sudaro tik apie 5 %, kurių absoliučia daugumą sudaro taip vadinami I kartos biodegalai. Šiuo metu į benziną yra maišoma iki 10 % biodegalų, atitinkamai į dyzeliną maišoma iki 7% biodegalų, kuriuos perskaičiuojant pagal energetinę vertę ir gaunami tiek 5-6 % biodegalų transporte. Didinti biodegalų dalį ir realiai siekti nusistatytų tikslų kol kas įmanoma tik per minėtus produktus, tokius kaip E85 ar B100. Tačiau panaikinus lengvatą, faktiškai bus galima konstatuoti, kad Lietuva neturės realių galimybių pasiekti prisiimtus ir jau šiuo metu nevykdomus įsipareigojimus. **Pažymėtina, kad minėti produktai gali būti gaminami naudojant pažangiuosius biodegalus, kurių vartojimui ir mokesčių lengvatų jiems taikymui ES teisės aktai ribojimų nenumato.**



Priimant tokius sprendimus būtina įvertinti ir išskirtines Lietuvos sąlygas:

- **Lietuvoje turime grūdų perteklių.** Tai reiškia, kad numatytų tikslų galime siekti savo jėgomis. Be to, tokiu būdu turime galimybę užtikrinti didesnes pajamas vietiniams ūkio subjektams: Lietuvos žemdirbiams, Lietuvos biodegalų gamintojams, o taip pat ir Lietuvos biudžetui.
- **Lietuvoje turime veikiančius biodegalų gamintojus, užtikrinamos darbo vietas, kuriama papildoma pridėtinė vertė, užtikrinamos nemažos eksporto apimtys, gaminami biodegalai stiprina energetinį nepriklausomumą.**
- **Lietuvoje užauginta žemės ūkio produkcija, naudojama biodegalų gamybai, yra tvari.** Tai reiškia, kad auginant žaliavą biodegalų gamybai, nėra naikinama didelės biologinės įvairovės žemė, žaliava nėra auginama didelių anglies atsargų dirvožemyje (taigi į aplinką išmetamas leidžiamas CO₂ ir kitų teršalų kiekis) etc. O tai vienas esminių ES Atsinaujinančių išteklių direktyvos reikalavimų – nustatytus tikslus pasiekti tvariais atsinaujinančiais energijos ištekliais.
- **Šiuo metu, taip vadinamos I-os kartos biodegalų dalies didinimas, kaip priemonė tikslams pasiekti, yra pigiausias galimas būdas.**
- **Biodegalų, pagamintų iš Lietuvoje užaugintos žemės ūkio produkcijos, kokybė yra aukščiausio lygio.** Nemažai jų yra eksportuojami į Skandinavijos šalis, kur keliama aukštesni kokybės reikalavimai
Taigi, I-os kartos biodegalų maksimalus panaudojimas yra pigiausias, efektyviausias ir Lietuvai naudingiausias būdas, siekiant išsikeltų ambicingų tikslų šioje srityje. Lietuvos biodegalų gamintojai jau šiuo metu patys gamina tikrus pažangiuosius biodegalus, taip pat planuoja investicijas į didesnės apimtys pažangių biodegalų gamybą.

Todėl prašytume atsisakyti nuostatų dėl 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios.

Su pagarba,

Asociacijos prezidentas

Mindaugas Palijanskas